

PÄÄTÖS LUONNONSUOJELULAIN MUKAISESSA HALLINTOPAKKOASIASSA

VIREILLEPANIJA

VIREILLETULO

6.7.2025

TOIMENPIDE, JOTA VIREILLEPANO KOSKEE

Veneväylän ruoppaus Kortejärvellä, Urjala

VAATIMUKSET

Vireillepanija vaatii valvontaviranomaista ryhtymään luonnonsuojelulain mukaisiin toimenpiteisiin Urjalassa Kortejärvessä sijaitsevan Natura SPA 2000 -alueen turmelemisen estämiseksi. Natura-alueella aiotaan suorittaa luonnonsuojelulain 78 § vastainen teko. Asia liittyy L-S AVI:n 29.1.2024 nro 6/2024 myöntämään ruoppauslupaan. Vireillepanija katsoo, ettei kyseiselle ruoppaushankkeelle ole haettu luonnonsuojelulain 83 § poikkeuslupaa eikä valtioneuvostoa tai EU-komissiota ole kuultu asiassa. Siksi vireillepanija vaatii ryhtymään luonnonsuojelulain 27 § ja 29 § mukaisiin toimenpiteisiin. Kyseinen Kortejärvi kuuluu luonnonsuojelulain 33 § mukaisesti Natura 2000 -verkostoon. Alueella elää viitasammakko, joten luonnonsuojelulain 38 § ja 39 § mukaisesti heikentämislupa on haettava valtioneuvostolta tai EU-komissiolta. Heikennyksen aiheuttajan Urjalankylän osakaskunnan hoitokunnan on heikentäjänä kannettava luonnonsuojelulain 107 § mukainen kustannusvastuu. Luonnonsuojelulain 122 § mukaan PIRELY:n on valvottava tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten sekä Euroopan unionin säännösten noudattamista. Vireillepanija vaatii luonnonsuojelulain 126 § vedoten kieltämään aiotun ruoppaushankkeen. Vireillepanija käyttää 128 § mukaista erityistä vireillepano-oikeutta. Tarkoituksena on siis estää viitasammakkojen elinympäristöalueen tuhoutuminen sekä luonnonarvojen heikentyminen sekä Natura 2000 -alueen luontoarvojen heikentyminen.

ASIAN KÄSITTELY ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSESSA

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on varannut vireillepanijalle tilaisuuden esittää lisäselvitystä vireillepano-oikeudestaan.

Vireillepanija on antanut selvityksen, jonka mukaan hän käyttää vireillepano-oikeutta, joka hänelle on suotu kiinteistörekisteriin merkinnällä Osuus yhteiseen vesialueeseen, koskien Kortejärven ja Rutajärven vesistöä.

ELY-keskus ei ole varannut Urjalankylän osakaskunnalle tilaisuutta tulla kuulluksi asiassa. Hallintolain 34 §:n 2 momentin mukaan asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos vaatimus jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana.

11.9.2025

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

ELY-keskus ei tutki [REDACTED] tekemää vireillepanoa. ELY-keskus ei ryhdy asiassa toimenpiteisiin.

Ratkaisun perustelut

Luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaan jos joku lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määräajassa poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella.

Luonnonsuojelulain 128 §:n 1 momentin mukaan haittaa kärsivällä henkilöllä on oikeus saattaa 126 §:ssä tarkoitettu asia vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, jos vireillepanon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen, tai käynnistää luontovahingon korjaaminen. Sama oikeus on 134 §:n 4 momentissa tarkoitettulla rekisteröidyllä yhteisöllä toiminta-alueellaan ja kunnalla.

Vireillepanija on tehnyt vaatimuksen yksityishenkilönä, joten asiassa tulee arvioida, onko hän haittaa kärsivä henkilö. Asiassa on kyse veneväylän ruoppauksesta Kortejärvellä kiinteistön 887-439-12-4 edustalla Urjalan kunnassa. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt hankkeelle luvan 29.1.2024 nro 6/2024. Lupa on myönnetty Urjalankylän osakaskunnalle. Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 15.4.2025 nro 425/2025 hylännyt vireillepanijan lupapäätöksestä tekemän valituksen.

Vireillepanija on vedonnut omistamiensa kiinteistöjen osuuteen yhteisestä vesialueesta, jota hanke koskee. Vireillepanossa on esitetty, että sen tarkoituksena on estää viitasammakkojen elinympäristöalueen tuhoutuminen sekä luonnonarvojen heikentyminen sekä Natura 2000 -alueen luontoarvojen heikentyminen. ELY-keskuksen käsityksen mukaan väitetty viitasammakoiden elinympäristön ja Natura 2000 -alueen luontoarvojen heikentyminen ei suoraan aiheuta ihmisille haittaa, jota olisi mahdollista tarkastella erillään vesilain mukaisen hankkeen vaikutuksista kokonaisuutena. Asiassa tulee siten arvioida, onko vireillepanija haitankärsijä veneväylän ruoppaushankkeessa.

Vaasan hallinto-oikeus on hanketta koskevassa ratkaisussa 15.4.2025 nro 425/2025 todennut, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisen vesialueen osakasta ei pidetä automaattisesti sellaisena vesilain 11 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuna asianomaisena, jota asia erityisesti koskee, vaan asia ratkaistaan tapauskohtaisesti hankkeen vaikutusten perusteella. Ottaen huomioon nyt kysymyksessä olevan ruoppaushankkeen laatu ja laajuus, välimatka vireillepanijan kiinteistölle sekä muu asiassa saatu selvitys hallinto-oikeus on katsonut, että hankkeella ei ole sellaisia vireillepanijan kiinteistön rannalle ulottuvia vaikutuksia, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että asia erityisesti koskee häntä. ELY-keskus katsoo, hankkeen vaikutuksia vireillepanijaan tulee

11.9.2025

arvioida vastaavasti luonnonsuojelulain mukaisen vireillepano-oikeuden kannalta. Vireillepanija ei ole luonnonsuojelulain 128 §:n 1 momentissa tarkoitettu haittaa kärsivä henkilö, eikä hänellä siten ole erityistä vireillepano-oikeutta asiassa.

Luonnonsuojelulain 128 §:n 1 momentin mukaisen erityisen vireillepano-oikeuden edellytyksenä on lisäksi, että vireillepanon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen. Hankkeen sijoittuminen viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikan välittömään läheisyyteen sekä vaikutukset Natura 2000 -alueeseen on hanketta koskevassa lupapäätöksessä huomioitu. Lupapäätöksen ja Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen mukaan hanke ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Kortejärven (FI0348001) luonnonarvoja. Viitasammakoiden lisääntymis- ja talvehtimisaika on lupamääräyksiin rajattu hankkeen toteuttamisaikojen ulkopuolelle. Hanke ei siten edellytä vireillepanijan esittämiä poikkeuslupia. ELY-keskus luonnonsuojelulain valvojana ei ole nähnyt aihetta hakea muutosta aluehallintoviraston päätökseen. Vireillepanossa ei ole esitetty alueen luonnonarvoista tai vaikutuksista mitään uutta selvitystä, joka ei olisi ollut käytettävissä asian aiemmissa käsittelyvaiheissa. ELY-keskuksen tiedossa ei ole muidenkaan tahojen toimittamia uusia selvityksiä. ELY-keskus katsoo, että hankkeen luonnonsuojelulain mukaisuus on ratkaistu vesilain mukaisen lupa-asian käsittelyn yhteydessä eikä vireillepanossa ole tuotu esille mitään seikkoja, joiden perusteella asiaa olisi syytä arvioida toisin. On siten ilmeistä, että hanke ei aiheuta luonnonsuojelulain 128 §:n 1 momentissa tarkoitettua luonnon tuhoutumista tai luonnonarvojen heikentymistä. Vireillepano tulee jättää tutkimatta myös tällä perusteella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki 9/2023 126 1 mom., 128 § 1 mom.
Hallintolaki 434/2003 34 § 2 mom.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antavat tarvittaessa lakimies Riina Arffman (poissa 29.9.2025 alkaen), puh. 0295 036 380, sähköposti etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi ja luontoyksikön päällikkö Marja-Liisa Pitkänen.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAN KÄSITTELY

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueen luontoyksikössä.

11.9.2025

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt lakimies Riina Arffman ja ratkaissut luontoyksilön päällikkö Marja-Liisa Pitkänen.

Liitteet

Valitusosoitus

Jakelu

██████████ sähköpostitse
Urjalankylän osakaskunta, postitse

Tiedoksi

Urjalan kunta, sähköpostitse
Ympäristöministeriö, sähköpostitse
Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Hämeen piiri ry, sähköpostitse
Lounais-Hämeen luonnonsuojeluyhdistys ry, sähköpostitse

Tämä asiakirja PIRELY/6078/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/6078/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Arffman Riina 11.09.2025 14:12

Ratkaisija Pitkänen Marja-Liisa 11.09.2025 14:52